

DOI 10.36074/logos-13.12.2024.011

ЗАГРОЗИ ФІНАНСОВІЙ БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Ситник Наталя Степанівна¹, Сойко Олег Васильович²

1. Львівський національний університет імені Івана Франка, УКРАЇНА
ORCID ID: 0000-0003-4138-9721

2. здобувач вищої освіти

Львівський національний університет імені Івана Франка, УКРАЇНА

Актуальність. Сучасні фінансові системи піддаються впливу численних ризиків, таких як кіберзагрози, зміни в міжнародній політиці, економічні кризи та зміни клімату. Введення воєнного стану значно посилило теперішні виклики для фінансової безпеки України. Військова агресія спричинила глибокі економічні зміни: зростання витрат на оборону, посилення тиску на бюджет та потребу у зміцненні фінансової стійкості країни, що може швидко вплинути на фінансову стабільність держави, викликаючи зниження інвестицій, підвищення безробіття та соціальну напругу. Розуміння цих загроз і розробка стратегій для їх мінімізації є критично важливими для забезпечення фінансової безпеки, економічної стабільності та захисту національних інтересів у сучасному суспільстві.

Виклад матеріалу. Забезпечення фінансової безпеки держави в значній мірі залежить від вчасного виявлення та розуміння можливих загроз. Основні загрози для фінансової стабільності поділяються на зовнішні та внутрішні, і кожна з них має свої специфічні особливості, що впливають на фінансову стійкість країни [1].

Зовнішні загрози характеризуються економічною нестабільністю у країнах-партнерах, що може призвести до негативних наслідків для вітчизняної економіки. Коливання на міжнародних ринках, а також політичні кризи в інших країнах здатні спричинити зниження інвестицій у національну економіку. Навіть незначні коливання світової економіки можуть мати істотні наслідки для фінансової безпеки держави.

Внутрішні загрози, такі як інфляція, особливо актуалізувалися в умовах воєнного стану. Підвищення цін на товари та послуги першої необхідності

ABSCHNITT 3.

FINANZEN UND BANKWESEN; BESTEUERUNG, BUCHHALTUNG UND WIRTSCHAFTSPRÜFUNG

знижують купівельну спроможність населення та порушують економічну стабільність. Зростання вартості житла та основних товарів першої необхідності істотно впливає на добробут громадян, що може призвести до соціальної напруги.

До основних загроз, які впливають на фінансову безпеку держави можна віднести рис.1:

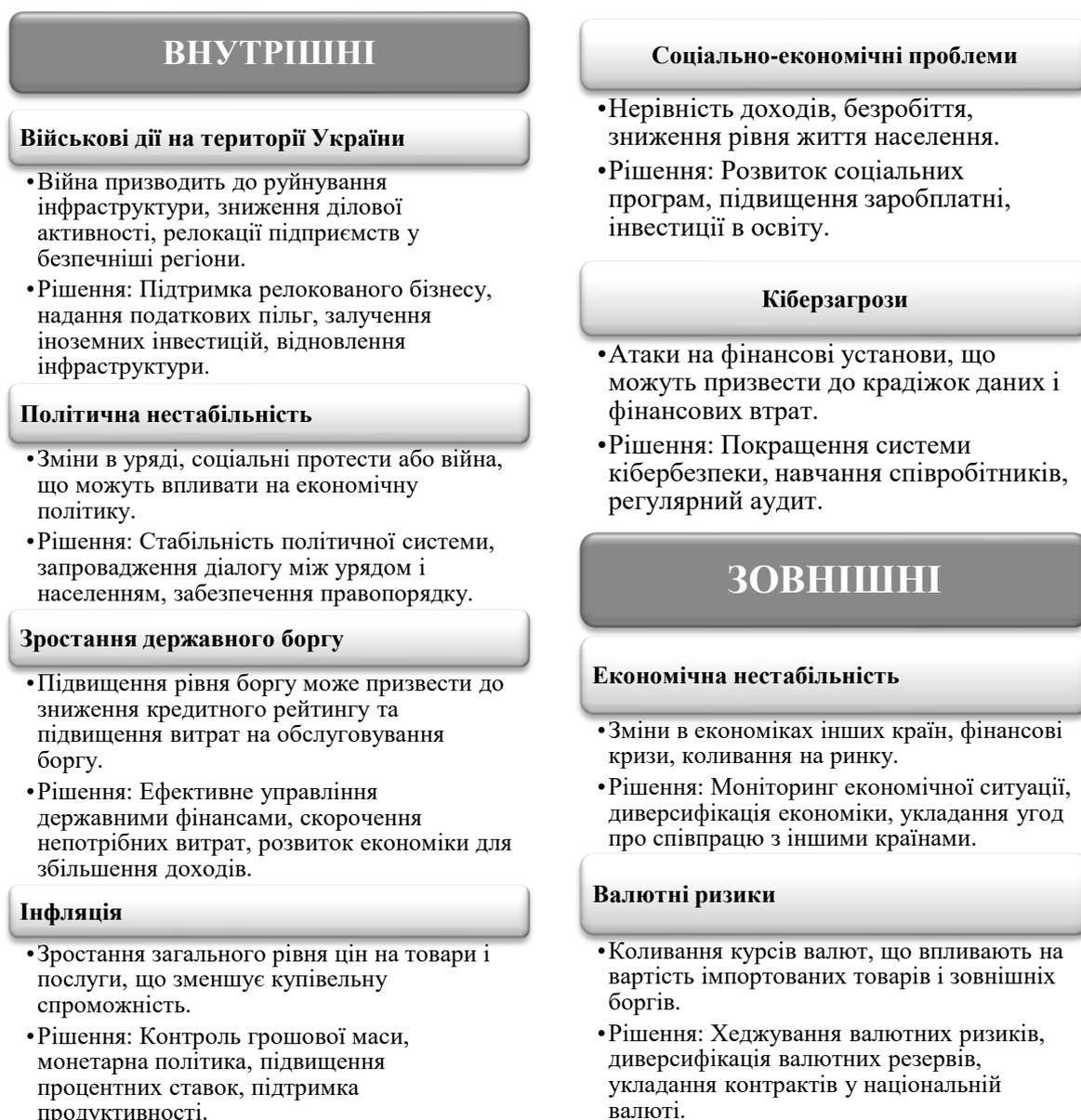

Рис. 1. Основні загрози фінансовій безпеці держави

дані сформовано з [1-2]

ABSCHNITT 3.

FINANZEN UND BANKWESEN; BESTEUERUNG, BUCHHALTUNG UND WIRTSCHAFTSPRÜFUNG

Важливе значення для мінімізації загроз має формування ефективної стратегії, щодо фінансового регулювання, розробки антикризових заходів, інтеграції сучасних технологій, які є важливими для забезпечення фінансової безпеки. Лише комплексний підхід до вирішення цих проблем може зміцнити стійкість держави та забезпечити стабільне економічне середовище для громадян [2].

В умовах воєнного стану фінансова безпека держави є ключовим фактором для забезпечення стабільності економіки та добробуту населення. Для цього держава використовує різноманітні методи та інструменти, які дозволяють мінімізувати ризики та управляти ними. У таблиці 1 наведено основні методи та інструменти, які держава застосовує для забезпечення фінансової безпеки.

Таблиця 1

Методи та інструменти держави для забезпечення фінансової безпеки

Метод/ Інструмент	Опис	Цілі	Приклади застосування
Фінансове регулювання	Система правил та норм, що регулюють діяльність фінансових інститутів і ринків.	- Забезпечення прозорості. - Підтримка справедливості. - Стабільність фінансових ринків.	- Встановлення вимог до капіталу для банків. - Контроль за кредитуванням і ризиками. - Регулювання фондового ринку.
Антикризові заходи	Дії, спрямовані на підтримку економіки в умовах фінансових нестабільності.	- Мінімізація негативних наслідків криз. - Відновлення довіри до фінансової системи. - Підтримка соціальної стабільності.	- Програми підтримки банків у кризових ситуаціях. - Фінансування соціальних програм для безробітних. - Підтримка малого та середнього бізнесу.
Управління державним боргом	Стратегія та практики, що сприяють ефективному управлінню державним боргом.	- Зменшення боргового навантаження. - Забезпечення платоспроможності держави. - Оптимізація структури боргу.	- Реструктуризація боргових зобов'язань з міжнародними кредиторами. - Випуск нових облігацій для рефінансування. - Зменшення витрат на обслуговування боргу шляхом зниження процентних ставок.

дані сформовано з [3]

ABSCHNITT 3.

FINANZEN UND BANKWESEN; BESTEUERUNG, BUCHHALTUNG UND WIRTSCHAFTSPRÜFUNG

Зазначені методи створюють міцний фундамент для забезпечення стабільності економіки та довіри громадян до держави. Їх ключем для забезпечення фінансової стабільності в країні є реалізація цих методів.

Важливе місце для забезпечення фінансової безпеки відіграє фінансове регулювання, з допомогою якого здійснюється контроль за діяльністю банків і інших інститутів, що в свою чергу сприяє зниженню ризиків та підвищенню прозорості роботи останніх. Антикризіві заходи дають змогу державі швидко реагувати на економічні виклики, підтримуючи бізнес і населення в непрості часи. Управління державним боргом є також важливим аспектом, що допомагає зберігати платоспроможність і фінансову стійкість країни [3].

Істотне значення для підвищення рівні фінансової безпеки має використання сучасних технологій, адже цифровізація, швидкі електронні платежі та онлайн-банкінг забезпечують доступність фінансових послуг та сприяють мінімізації ризиків. Використання штучного інтелекту дозволяє виявляти проблеми до їх виникнення, що є суттєвим кроком уперед. Технологія блокчейн підвищує прозорість та безпеку фінансових транзакцій, знижуючи ризики шахрайства. Завдяки цим технологіям державні установи можуть працювати ефективніше, забезпечуючи кращий контроль за фінансовими потоками [4].

З використанням сучасних перспективних технологій виникають і кіберзагрози, і проблеми доступу до технологій, що потребує захисту персональних даних. Тому важливо розробити стратегію, яка їх враховуватиме водночас забезпечить реалізацію інновацій.

Інтеграція сучасних технологій здатна значно підвищити фінансову безпеку, що сприятиме стабільності фінансової системи та добробуту суспільства. Важливо не лише впроваджувати нові рішення, але й гарантувати їхню безпечність і доступність для всіх верств населення.

Висновок. Для забезпечення належного рівня фінансової безпеки держави важливим завданням є врахування внутрішніх та зовнішніх загроз. Військові дії, економічна нестабільність, інфляція, зростання державного боргу та кіберзагрози істотно впливають на стійкість фінансової системи. Держава має активно здійснювати моніторинг загроз та ризиків, впроваджувати ефективні інструменти регулювання та забезпечувати підтримку ключових галузей економіки. Особливо важливою є підтримка бізнесу, зокрема підприємств, які переміщуються у безпечніші регіони. Важливою є і активна міжнародна співпраця, яка сприятиме зміцненню фінансової безпеки та забезпечить економічну стабільність і розвиток країни у довгостроковій перспективі.

ABSCHNITT 3.FINANZEN UND BANKWESEN; BESTEUERUNG, BUCHHALTUNG UND
WIRTSCHAFTSPRÜFUNG**СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:**

- [1] Фінансова безпека: сучасні виклики для України. УНІАН. 2023. URL: <https://www.unian.ua/>
- [2] Фінансова безпека України: виклики та шляхи їх подолання. *Дзеркало тижня*. 2023. URL: https://zn.ua/ukr/macrolevel/ekonomichna-bezpeka-makroekonomichni-zagrozi-ta-fiskalny-vimir-309085_.html
- [3] Фінансова стабільність в Україні: поточний стан та перспективи. *Національний банк України*. 2023. URL: <https://bank.gov.ua/ua/stability>
- [4] Як цифровізація змінює фінансову сферу України. *Економічна правда*. 2022. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/05/19/700312/>
- [5] Фінансова безпека держави : навчальний посібник / Ситник Н.С., Гукалюк А.Ф., Стасишин А.В., Слобода Л.Я.– Львів, ЛНУ ім.Івана Франка, – 2024.– 680с. URL: https://financial.lnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2024/05/OSTATOCHNA-NA-SAYT-_21_05_11.pdf
- [6] Ситник Н.С. Стан українського бізнесу в умовах війни: проблеми та перспективи / Ситник Н.С., Бундз Н.Б. // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". – 2023. – №5. – С. 1-16. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-5-8871>.